

ราชาศัพท์

นามราชาศัพท์

ในการตอบข้อสอบเกี่ยวกับการใช้นามราชาศัพท์ว่าถูกต้องหรือไม่ ให้พิจารณาที่
คำนำหน้านามราชาศัพท์ ดังต่อไปนี้

คำนำหน้า ชั้นพระราชวงศ์	พระบรม	พระราช พระ__อภิไธย	พระ
1.พระมหากษัตริย์	นามสำคัญที่สุด (พระบรมราชาโหวาท)	นามสำคัญ (พระราชประวัตติ)	นามไม่สำคัญ (พระเนตร, พระกล้ำเนื้อ)
2. สมเด็จพระบรม	-	นามสำคัญที่สุด (พระราชาโหวาท) นามสำคัญ (พระราชประวัตติ)	นามไม่สำคัญ (พระเนตร, พระกล้ำเนื้อ)
3. สมเด็จพระเจ้าฟ้า	-	-	นามสำคัญที่สุด(พระโหวาท)
4. พระองค์เจ้า สมเด็จพระสังฆราช	-	-	นามสำคัญ (พระประวัตติ) นามไม่สำคัญ (พระเนตร , พระกล้ำเนื้อ)
5. หม่อมเจ้า	-	-	นามสำคัญที่สุด(พระโหวาท) นามสำคัญ(พระประวัตติ) นาม ไม่สำคัญ (เนตร , พระกล้ำเนื้อ)

หมายเหตุ สมเด็จพระบรม หมายถึง สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมราชชนนี
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ข้อใดใช้คำว่า “บรม” ได้ถูกต้อง

1. สมเด็จพระบรมราชาธิราชเจ้าอภัยมณีเสด็จพระราชดำเนินมาเยือนเมืองไทย
2. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้นิสิตนักศึกษาเข้าเฝ้า
3. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิตที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร
4. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้บรรดาศักดิ์เอกอัครราชทูต เข้าเฝ้าฯ

2. ข้อใดใช้ “พระราช” ได้ถูกต้อง

1. พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาทรงพระราชนิพนธ์ “ผีไปพะไล”
2. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
3. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา มีพระราชหฤทัยระลึกถึงทุกข์สุขของเหล่าทหารหาญ
4. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารีพระราชทานพระราชวโรกาสให้คนไทยในรัฐต่างๆ เข้าเฝ้าฯ อย่างใกล้ชิด

3. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้อง

1. เธอได้รับพระราชทานรางวัลจากพระราชหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. คณะแพทย์ถวายเอกขเรย์พระราชหฤทัย
3. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชหฤทัยระลึกถึงทุกข์สุขของประชาชนชาวไทยเสมอ
4. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะแพทย์ตรวจพระราชวรกาย

4. “ข้าพเจ้าคือปุถุชนธรรมดา พระราชดำรัสจริง ๆ เป็นอย่างไรไม่ทราบ เพราะวาสนาน้อย ไม่อาจได้ฟังจากพระโอษฐ์ แต่เพียงเท่านั้นก็เกินพอแล้วที่ทำให้รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น”

บุคคลที่ผู้พูดกล่าวถึงมีใคร่พระราชวงศ์ระดับใด

1. สมเด็จพระบรมราชาธิราช	2. สมเด็จพระยุพราช
3. สมเด็จพระบรมราชกุมารี	4. สมเด็จพระเจ้าฟ้า

5. ข้อใดเปลี่ยนเป็นราชาศัพท์ได้ถูกต้อง

1. กระเป๋าถือ กระเป๋าทรงถือ	2. ผมงอกษัตริย์ พระเกศา
3. ปวดท้อง ปวดพระอุทร	4. นั่งร่วมห้อง พระขนิษฐาร่วมพระครรภ์

สรรพนามราชาศัพท์

การจำสรรพนามราชาศัพท์ ควรจำจากการลดหลั่นชั้นเชิงต่อไปนี้

สรรพนาม ชั้นพระราชวงศ์	บุรุษที่๒	บุรุษที่๑
1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท	ข้าพระพุทธเจ้า
2. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สมเด็จพระบรมราชชนนี	ใต้ฝ่าละอองพระบาท	ข้าพระพุทธเจ้า
3. สมเด็จพระเจ้าพี่	ใต้ฝ่าพระบาท	ข้าพระพุทธเจ้า
4. พระองค์เจ้า	ฝ่าพระบาท	เกล้ากระหม่อม (ชาย) เกล้ากระหม่อมฉัน (หญิง)
5. หม่อมเจ้า	ฝ่าพระบาท	กระหม่อม (ชาย) หม่อมฉัน (หญิง)

ข้อสังเกต

หลักการใช้สรรพนามนี้ใช้กับ **เข้าเฝ้า** (เข้าพบเจ้านาย)

1. “เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท” (ย่อเป็น**เข้าเฝ้าฯ**) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
2. “เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท” (ย่อเป็น**เข้าเฝ้าฯ**) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
3. “เข้าเฝ้า” สมเด็จพระเจ้าพี่ พระองค์เจ้า สมเด็จพระสังฆราช และหม่อมเจ้า

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ในการกราบทูลพระเจ้ายาววงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนัคคามาตุ เราจะต้องใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และสรรพนามบุรุษที่ 2 ครงกับข้อใด
 1. ข้าพระพุทธเจ้า ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท
 2. ข้าพระพุทธเจ้า ใต้ฝ่าพระบาท
 3. เกล้ากระหม่อม ฝ่าพระบาท
 4. กระหม่อม ฝ่าพระบาท

ตัวอย่างข้อสอบ

2. “เฝ้าฯรับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” อ่านว่าอย่างไร

1. เฝ้าฝ่าละอองพระบาทรับเสด็จ	2. เฝ้าทูลละอองพระบาทรับเสด็จ
3. เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทรับเสด็จ	4. เฝ้าฝ่าละอองธุลีพระบาทรับเสด็จ

กริยาราชศัพท์

การตอบเรื่อง กริยาราชศัพท์ให้ถูกต้อง ต้องเข้าใจว่า กริยาราชศัพท์มี 2 ประเภทดังนี้

1. กริยาราชศัพท์สำเร็จรูป เช่น โปรด เสด็จ ตรัส สรวล ประชวร เสวย สรง บรรทม กริ้ว ทอดพระเนตร ประสูติ ประทาน พระราชทาน

ข้อสังเกต

1. คำกริยาราชศัพท์สำเร็จรูปส่วนใหญ่เป็นคำยืมจากภาษาเขมร เช่น โปรด เสด็จ ตรัส สรวล ประชวร เสวย บรรทม กริ้ว
2. พระราชทาน ประกอบรูปเหมือนนามราชศัพท์ที่กล่าวมาแล้ว จึงใช้หลักของนามราชศัพท์ ดังนี้
กษัตริย์ และ สมเด็จพระบรม พระราชทาน (ให้)
พระราชวงศ์ชั้นรองลงมาทั้งหมด ประทาน (ให้)

2. การใช้ “ทรง” การใช้ ทรง ประกอบให้ เป็นกริยาราชศัพท์ มีหลักดังนี้

ทรง+ กริยาสามัญ	เช่น ทรงวิ่ง ทรงหมั้น ทรงสร้าง ทรงยินดี
ทรง + นามสำคัญ	เช่น ทรงดนตรี ทรงว่าว ทรงช้าง
ทรง + นามราชศัพท์	เช่น ทรงฉลองพระเนตร ทรงพระแสงปืน

ข้อห้าม ห้ามใช้ “ทรง” นำหน้ากริยาราชศัพท์สำเร็จรูป

การใช้ “ทรงมี” “ทรงเป็น” มีหลักดังนี้

ทรงมี	}	+ นามสามัญ เช่น ทรงมีเงิน ทรงเป็นนักปราชญ์
ทรงเป็น		
มี	}	+ นามราชาศัพท์ เช่น มีกระแสพระราชดำรัส เป็นพระราชโอรส
เป็น		

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อความใดใช้ราชาศัพท์ถูกต้อง

1. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนพระองค์ในห้องทรงงาน
3. สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงขอบพระทัยประชาชนที่มารับเสด็จฯ
4. ปีนี้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเจริญพระชนมพรรษา 4 รอบ

การใช้ “เสด็จ” มีหลักดังนี้

1. ในความหมายว่า เดินทางไปมาโดยยานพาหนะ หรือ โดยกระบวนการแห่งตามโบราณราชประเพณี หรือ ก้าวเดินไปตามลาดพระบาท ใช้ดังนี้

พระมหากษัตริย์	}	เสด็จพระราชดำเนิน หรือ เสด็จฯ
สมเด็จพระบรม		
สมเด็จพระเจ้าฟ้า	}	เสด็จ
พระองค์เจ้า		
สมเด็จพระสังฆราช		
หม่อมเจ้า		

ในกรณีเช่นนี้ต้องเติมคำที่เป็นใจความสำคัญไว้ข้างหลังด้วย เช่น เสด็จฯ กลับกรุงเทพฯ เสด็จฯ ตรวจพลสวนสนาม

2. การใช้ “เสด็จ” เท่ากับการใช้คำว่า “ทรง” ใช้กับพระราชวงศ์ทุกชั้น ดังนี้ เสด็จขึ้น เสด็จลง เสด็จออก เสด็จผ่านพิภพ เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ เสด็จประพาส เสด็จนิวัต(กลับ)

3. การใช้ “เสด็จ” เป็นคำสรรพนาม จะใช้ในกรณีที่ เป็นภาษาไม่เป็นทางการ “เสด็จ” จะใช้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 และ 3 แทน พระองค์เจ้า ที่เป็น พระราชโอรส พระราชธิดา ของพระเจ้าแผ่นดิน

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ข้อใดใช้ “ประทาน” ได้ถูกต้อง

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทานกระแสพระราชดำรัส
2. สมเด็จพระบรมราชินีนาถประทานพระพรแก่พสกนิกรชาวไทย
3. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีประทานพระโอวาทแก่บัณฑิตใหม่
4. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ประทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวด

2. ข้อใดใช้ “ทรง” ได้ถูกต้อง

1. ทรงพระราชนิพนธ์	2. ทรงพระราชทาน
3. ทรงเสด็จพระราชดำเนิน	4. ทรงเสวยพระกระยาหาร

ข้อสังเกต

การใช้ “ทรง” นำหน้านาม จะใช้คำกริยาแทรกไม่ได้

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อใดใช้กริยาราชศัพท์ถูกต้อง

1. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงทอดพระเนตรพิพิธภัณฑ์โบราณคดีที่เมืองฟลอเรนซ์
2. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
3. พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอาทิตยาทรกิติคุณทรงวิ่งและทรงเล่นวูวู้ที่สวนรมณีย์
4. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารประทานพระวโรกาสให้คณะกรรมการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 4 เข้าเฝ้าฯ

ข้อสังเกต

มีคำกริยาราชศัพท์สำเร็จรูปบางคำ เมื่อนำมาใช้กับ พระมหากษัตริย์ และ สมเด็จพระบรม ใช้ “ทรงพระ” นำหน้าได้ เช่น ทรงพระสรวล ทรงพระประจวร ทรงพระบรรทม

ตัวอย่าง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระสรวล

สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์สรวล

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อใดใช้ราชาศัพท์ถูกต้อง

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร _____ นำ _____ ทั้งสองไปเข้าเฝ้าฯ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

1. เสด็จฯ ราชอาคันตุกะ
2. ทรงดำเนิน พระราชอาคันตุกะ
3. ทรงพระดำเนิน พระราชอาคันตุกะ
4. เสด็จพระราชดำเนิน ราชอาคันตุกะ

การใช้กริยา “ตาย” มีหลักการใช้แยกชั้นละเอียดดังนี้

1. พระมหากษัตริย์ และสมเด็จพระบรม ใช้ สวรรคต หรือ เสด็จสวรรคต
 2. สมเด็จพระเจ้าฟ้า พระองค์เจ้า และสมเด็จพระสังฆราช ใช้ สิ้นพระชนม์
 3. หม่อมเจ้า ใช้ สิ้นชีพิตักษัย หรือ ถึงชีพิตักษัย ถ้าไม่เป็นทางการอาจจะใช้ว่า สิ้นชีพิตักษัย ถึงชีพิตักษัย ก็ได้
- สำหรับขุนนางข้าราชการ ใช้ดังนี้
1. สมเด็จพระเจ้าพระยา เจ้าประเทศราช ใช้ ถึงแก่พิราลัย

ข้อสังเกต

ม.ล. บัว กิตติยากร พระชนนีในสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ใช้ ถึงแก่พิราลัย เช่นกัน

2. เจ้าพระยา ประธานองคมนตรี องคมนตรี รัฐบุรุษ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี
ประธานาธิบดี ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานศาลฎีกา ซึ่งเสียชีวิตในขณะที่
ดำรงตำแหน่ง ใช้ ถึงแก่สังกรรม
3. พระยา ผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นประถมาภรณ์มงกุฎไทย ทูตยจุลจอมเกล้า
และ ทูตยจุลจอมเกล้าพิเศษ ใช้ ถึงแก่นิจกรรม

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อใดใช้กริยา “ตาย” ได้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล

1. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต สิ้นชีพิตักษัยไปแล้ว
2. เจ้าอาวาสวัดนี้เพิ่งมรณภาพไปเมื่อไม่นานมานี้
3. พระยาพลพลพยุหเสนาถึงแก่สังกรรมไปแล้ว
4. นายวรการบัญชาถึงแก่สังกรรมไปแล้ว

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ที่ไม่ถูกต้อง

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข พระราชวังไกลกังวล
2. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จทรงวางศิลาฤกษ์ และทรงเปิดอาคารที่ทำการ
3. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
4. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ ไปในการพระราชพิธีฉัตรมงคล ณ พระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาท

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2 - 3

“เสด็จเพคะ เสด็จให้มาทูลถามเสด็จว่าเสด็จจะเสด็จหรือไม่เสด็จ ถ้าเสด็จจะเสด็จ เสด็จก็จะเสด็จ ถ้าเสด็จไม่เสด็จ เสด็จก็ไม่เสด็จ”

2. ข้อความข้างต้นนี้มีบุรุษสรรพนามที่ 2 และ 3 อย่างละกี่คำ

1. 3 คำ, 5 คำ 2. 4 คำ, 4 คำ 3. 5 คำ, 3 คำ 4. 6 คำ, 2 คำ

3. ข้อความข้างต้นนี้มีกริยารราชาศัพท์กี่คำ

1. 5 คำ 2. 6 คำ 3. 7 คำ 4. 8 คำ

4. คำที่กำหนดให้ในวงเล็บในข้อความต่อไปนี้ต้องใช้ราชาศัพท์ว่าอย่างไร (ตอบเฉพาะคำราชาศัพท์) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ไปเป็นประธาน) ในพิธีเปิดและ(ร่วมฟัง) การบรรยายในโครงการวิชาการนานาชาติสันสกฤตในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การใช้ “ทรงพระดำเนิน” กับ “ทรงดำเนิน” หมายถึง กริยาก้าวเดินอย่างไม่เป็นทางการมีหลักดังนี้

พระมหากษัตริย์

สมเด็จพระบรม

สมเด็จพระเจ้าฟ้า

พระองค์เจ้าและสมเด็จพระสังฆราช

หม่อมเจ้า

ทรงพระดำเนิน

ทรงดำเนิน

ราชาศัพท์ที่น่าสนใจ

1. ทูลเกล้าฯ ถวายของเล็ก } แต่พระมหากษัตริย์และสมเด็จพระบรม
น้อมเกล้าฯ ถวายของใหญ่ }
ถวายของเล็กและของใหญ่ } แต่พระราชวงศ์ชั้นรองลงมา
2. มีความจงรักภักดี ✓
แสดงความจงรักภักดี ✓
ถวายความจงรักภักดี x
3. รับเสด็จ ✓
ถวายการต้อนรับ x
4. เฉพาะพระพักตร์ ✓
หน้าที่นั่ง ✓
หน้าพระพักตร์ x
หน้าพระที่นั่ง x
5. พระราชอาคันตุกะ ของ พระมหากษัตริย์
อาคันตุกะ ของ สามัญชน
6. พระอาจารย์ ของ พระราชวงศ์
อาจารย์ ของ สามัญชน
7. บิดาแห่งวิชาประวัติศาสตร์ไทย ✓
พระบิดาแห่งวิชาประวัติศาสตร์ไทย x
8. พระมหากษัตริย์ หมายถึง พระคุณ
พระมหากษัตริย์ หมายถึง พระกรุณา
9. ประทับ หมายถึง นั่ง อยู่
ทรงยืน หมายถึง ยืน จะใช้ว่า เสด็จขึ้น ก็ได้

ตัวอย่างข้อสอบ

1. “คณะกรรมการเตรียมจัดสักวา _____”

ควรเติมข้อความใดจึงจะถูกต้อง

1. หน้าที่นั่ง 2. เฉพาะที่นั่ง 3. หน้าพระที่นั่ง 4. หน้าพระพักตร์

2. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ผิด

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับบนพระเก้าอี้ขณะทรงพระราชดำรัส
2. พระบรมราโชวาทที่สมเด็จพระบรมราชินีนาถพระราชทานแก่กลุ่มอาสาสมัครมีประโยชน์มาก
3. สมเด็จพระบรมราชกุมารีโปรดทรงพระอักษรในเวลากลางคืน
4. ประชาชนบางกลุ่มทูลเกล้าฯ ถวายช่อดอกไม้และบางกลุ่มน้อมเกล้าฯ ถวายดอกไม้ทั้งกระถาง แต่สมเด็จพระพุทธพราย

ราชาศัพท์สำหรับพระภิกษุ

1. สมเด็จพระสังฆราช ใช้ราชาศัพท์เสมอพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าดังกล่าวมาแล้ว เช่น เสด็จ บรรทม ประชวร เสวยพระกระยาหาร ถิ่นพระชนม์ ประทาน (ให้) ลายพระหัตถ์ (จดหมาย)

2. สมเด็จพระราชาคณะ สังกัดได้จากมีคำ “สมเด็จพระ” นำหน้า แต่ในชื่อมีคำที่แสดงว่าเป็นพระภิกษุไม่ใช่พระราชวงศ์ ได้แก่ พุทธ อาจารย์ มุนี เช่น สมเด็จพระพุทธิชินวงศ์ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า สมเด็จพระธีรญาณมุนี มีเพียง 2 ตำแหน่งที่ไม่ปรากฏคำเหล่านี้ คือ สมเด็จพระวันรัต และ สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ ในการใช้ราชาศัพท์สำหรับสมเด็จพระราชาคณะให้ระวังว่าไม่จำเป็นต้องใช้อย่างพระราชวงศ์แต่ให้ใช้อย่างพระภิกษุทั่วไป เช่น จำวัด อาพาธ มรณภาพ ถิ่นภัตตาหาร ถิจิต(จดหมาย) มีพิเศษเฉพาะสรรพนามบุรุษที่ 2 ดังนี้

สมเด็จพระราชาคณะ ใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 ว่า พระคุณเจ้า หรือ ใต้เท้ากรุณา

พระราชาคณะ ใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 ว่าพระคุณท่าน หรือ ใต้เท้า

พระภิกษุทั่วไป ใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 ว่า ท่าน หรือ พระคุณท่าน

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ข้อใดใช้ราชาศัพท์สำหรับพระภิกษุได้ถูกต้อง

1. เรามีโอกาสได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระพุทธิโฆษาจารย์
2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้กราบทูลเชิญสมเด็จพระวันรัตเสด็จเป็นองค์ประธานในพิธี
3. พระอาการประชวรของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ พระสังฆราชยังทรงอยู่
4. สมเด็จพระธีรญาณมุนีกำลังเสวยพระกระยาหาร

2. ข้อใดเป็นราชาศัพท์ที่ใช้กับสมเด็จพระสังฆราชได้ถูกต้อง

1. สมเด็จพระสังฆราชฯ มีพระถิจิตแสดงพระวินิจฉัยกรณีเกี่ยวกับวินัยสงฆ์
2. สมเด็จพระสังฆราชฯ มีลายพระหัตถ์ประทานพรประชาชนชาวไทย
3. สมเด็จพระสังฆราชฯ เสด็จไปเสวยภัตตาหารเพลในพระบรมมหาราชวัง
4. สมเด็จพระสังฆราชฯ ทรงพระประชวร แพทย์ผู้ถวายการรักษาจึงถวายคำแนะนำให้ทรงพัก

11. พระบรมราชวโรกาส

พระราชวโรกาส

พระวโรกาส

ใช้กับ “ขอโอกาส” หรือ “ให้โอกาส”

ถ้าเป็นโอกาสดีต่าง ๆ ใช้ โอกาส มหามงคลสมัย เช่น

ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ในมหามงคลสมัยปีกาญจนาภิเษก

ตัวอย่างข้อสอบ

1. การใช้คำราชาศัพท์แทนคำธรรมดาในประโยคต่อไปนี้ข้อใดไม่ถูกต้อง

(1) (2)

(3)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ โอกาสให้ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาและภริยาพบ

(4)

ในโอกาสที่มาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1. พระราชทาน

2. พระบรมราชวโรกาส

3. เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

4. อาคันตุกะ

2. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้อง

1. ในพระราชวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีผู้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล

2. ต่อไปนี้เป็นการถ่ายทอดสดพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายปริญญาคุณฐิติบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

3. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอพร้อมด้วยพระสวามีเป็นพระราชอาคันตุกะของสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งประเทศญี่ปุ่น

4. เหล่าภริยารัฐมนตรีได้เฝ้าชีวิต โศกระบือจำนวนมากเพื่อถวายเป็นราชสดุดี

12. อายุ.....ปี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สมเด็จพระเจ้าฟ้า

พระองค์เจ้า

สมเด็จพระสังฆราช

หม่อมเจ้า

มีพระชนมพรรษา....พรรษา

มีพระชนมายุ....พรรษา

มีพระชันษา....ปี

มีชันษา.....ปี

3. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้องตามสำนวนไทยและตามเหตุผล

1. พสกนิกรมาเฝ้าฯ ถวายการต้อนรับอย่างหนาแน่น
2. ราษฎรถวายความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นพระราชอาคันตุกะในสมเด็จพระราชินีนาถอลิซาเบธ
4. เจ้าของร้านน้อมเกล้าฯ ถวายฉลองพระเนตรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ผิด

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้คณะทูตานุทูตเข้าเฝ้าฯ
2. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารีมีพระราชปฏิสันถารกับผู้มาเฝ้าฯ
3. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯทรงเป็นพระอาจารย์สอนวิชาเคมี
4. หม่อมราชวงศ์ทยแตงหนังสือเรื่อง “นิราศลอนดอน”

10. อุปถัมภ์ สมาคม สโมสร สถาบัน กิจกรรม ชมรม มูลนิธิ

อนุเคราะห์ บุคคล

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ข้อใดใช้ราชาศัพท์คำว่า “อุปถัมภ์” ผิด

1. สมาคมแพทย์สตรีแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
2. สมาคมวางแผนครอบครัวในพระราชนูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
3. มูลนิธิสายใจไทยในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
4. มูลนิธิเด็กโรคหัวใจในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ

2. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้อง

1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
2. เธอเป็นคนใช้ในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
3. พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาทรงโปรดตุ๊กตาดังนี้มาก
4. ขณะนี้สมเด็จพระสังฆราชเสวยภัตตาหารได้ดี

13. หมายกำหนดการ งานพระราชมงคล พิธี เช่น หมายกำหนดการพระราชมงคล พิธีจักร

มงคล

กำหนดการ งานพิธี เช่น กำหนดการพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อความตอนใดใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้อง

(1)

พิธีพระราชทานปริญญาบัตรปีนี้ ทุกสถาบัน ได้มีหมายกำหนดการให้มหาดบัตติรับพระ

(2)

ราชทานจากพระบรมฉายาลักษณ์แทน ทั้งนี้ด้วยถือว่า ได้เคยรับพระบรมราชานุเคราะห์มา

(3)

ครั้งหนึ่งแล้วในระดับปริญญาตรี อย่างไรก็ตามบัณฑิตทุกระดับก็จะได้รับพระราชทานพระ

(4)

บรมราโชวาทพร้อมกัน ซึ่งก็นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณยิ่งที่ทรงพระราชทานพระบรมราช
วโรกาส ดังกล่าว

1. ตอนที่ 1

2. ตอนที่ 2

3. ตอนที่ 3

4. ตอนที่ 4

14. กริยา “สั่ง”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการ

สมเด็จพระบรมราชินีนาถมีพระราชเสาวนีย์

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชมีพระราชโองการ หรือ มีพระราชบัญญัติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มีพระราชบัญชา

สมเด็จพระเจ้าฟ้า พระองค์เจ้า มีพระดำรัสสั่ง

หม่อมเจ้า มีดำรัสสั่ง

15. กริยา “พูด”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สมเด็จพระเจ้าฟ้า

พระองค์เจ้า

สมเด็จพระสังฆราช

หม่อมเจ้า

มีกระแสพระราชดำรัส

มีพระราชกระแส

มีพระดำรัส , ครัส, รับสั่ง

มีดำรัส, ครัส, รับสั่ง

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อใดใช้ราชาศัพท์ถูกต้อง

1. คณบดีคณะแพทยกรรมบังกมฑูตลาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปราชการต่างประเทศ
2. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจะทรงเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา
3. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เสด็จทอดพระเนตรนิทรรศการวัตถุโบราณก่อนประวัติศาสตร์
4. พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตู่ประทานพระอนุญาตให้จัดตั้งกองทุน

ข้อสังเกต

1. วันเฉลิมพระชนพรรษา คือวันทำบุญเฉลิมฉลองวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันทำบุญเฉลิมฉลองวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
2. วันฉลองพระชนมายุ คือ วันทำบุญฉลองวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
3. วันพระบรมราชสมภพ เป็น วัน เดือน ปี เกิดจริงๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวคือวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470
4. วันพระราชสมภพ เป็น วัน เดือน ปี เกิดจริง ๆ ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อใดใช้ภาษาได้ถูกต้อง

1. สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงลงพระปรมาภิไธยในสมุดเยี่ยม
2. นักศึกษาพยาบาลถวายนการต้อนรับสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
3. วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
4. มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายเสื่อผ้าแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อพระราชทานแก่นักเรียนยากจน

3. ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพรให้นักเรียนสอบได้ นักเรียนจะกราบบังคมทูลพระ
กรุณาว่าอย่างไร

1. เสด็จพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม
2. พระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม
3. พระพุทธเจ้าข้าขอรับใต้เกล้าใต้กระหม่อม
4. ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

4. ในการแตงนันทสฤดีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะต้องลงท้ายคำประพันธ์ที่แต่งเรียบร้อยแล้ว
ตามข้อใด

1. ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
2. ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
3. ด้วยเดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม
4. พระพุทธเจ้าข้า ขอรับใต้เกล้าใต้กระหม่อม

17. การใช้ “ใส่” ให้สุภาพในลักษณะภาษาทางการ ให้ใช้กับสิ่งที่ไม่มีตัวตน เช่น
ใสร้าย ใส่โทษ ใส่จริต ใส่โคล้ ใส่ใจ เอาใจใส่ ใส่ไฟ ถ้ามีตัวตนให้เปลี่ยนเป็นอื่น เช่น สวมเสื้อ
ขังคุก จำคุก ตักบาตร เข้าคู่ ลั่นกลอน ลงกลอน ลงกระเป่า

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อใดใช้คำว่า “ใส่” ได้ถูกต้องทั้งสามคำ

1. ใส่ไฟ ใส่จริต ใส่ความ	2. ใส่ใจ ใส่เสื้อ ใส่คุก
3. ใส่ร้าย ใส่บาตร ใส่ตุ้ม	4. ใส่โทษ ใส่คู่ ใส่กลอน

ตัวอย่างข้อสอบ

ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง

1. เราเตรียมจัดรำถวายพระพรหน้าพระพักตร์
2. พระบรมวงศานุวงศ์ประทับยืนข้างๆพระเก้าอี้
3. พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวด
4. สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถมีพระราชกระแสให้ช่วยกันเสริมสร้างความสามัคคี

16. คำกราบบังคมทูล

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ใช้เมื่อกราบบังคมทูลอย่าง
เป็นทางการ

ข้าพระพุทธเจ้าชื่อ..... พระพุทธเจ้าข้า ใช้เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามว่า “ชื่อ
อะไร”

พระราชอาญาไม่พินเกล้าพินกระหม่อม ใช้เมื่อกราบบังคมทูลถึงการที่ได้ทำ
ผิดพลาดหรือไม่สมควร

เห็นด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ใช้เมื่อกราบบังคมทูลความเห็นของตน

พระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม ใช้เมื่อกราบบังคมทูลถึงพระคุณที่
ได้รับ

ตัวอย่างข้อสอบ

1. ถ้ามีกระแสพระราชดำรัสถามว่านักเรียนสบายดีหรือนักเรียนจะกราบบังคมทูลพระกรุณาว่าอย่างไร

1. เดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าสบายดี พระพุทธเจ้าข้า
2. พระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าสบายดี พระพุทธเจ้าข้า
3. พระราชอาญาไม่พินเกล้าพินกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าสบายดี พระพุทธเจ้าข้า
4. พระพุทธเจ้าข้าขอรับใส่เกล้าใส่กระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้าสบายดี พระพุทธเจ้าข้า

2. ถ้านักเรียนต้องการกราบบังคมทูลพระกรุณาในโอกาสที่เป็นทางการ นักเรียนจะต้องใช้ข้อความใด
เป็นข้อความนำ

1. เดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม
2. พระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม
3. พระพุทธเจ้าข้าขอรับใส่เกล้าใส่กระหม่อม
4. ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม